

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays.
50,000 Readers

Telephone: CORTLANDT 4687.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

Telephone: 2876 CORTLANDT.

NO. 281. — ŠTEV. 281.

NEW YORK, SATURDAY, NOVEMBER 30, 1918. — SOBOTA, 30. NOVEMBRA, 1918.

VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Lačni Dunaj

VELIKANSKA DRAGINJA NA DUNAJU. — NAVZLIC VELIKE MU POMANJKANJU SE VRŠE DIRKE. — POZIMI BO LAKOTA.

Bern, Švica, 29. novembra. — Na Dunaju je bila hrana tako draga, da je stalo kosilo, ki pa ni bilo užitno, \$4 in še več. Obleka stane \$500. Par čevljev stane od \$80 do \$90. Najnavadnejše življenjske potrebine so bile tako redke, da je moral človek stati v prvi vrsti po več ur, da jih je slednjič dobil.

Tak je bil položaj na Dunaju malo prej, predno je bilo podpisano premirje.

Navzlic nepopisnemu trpljenju in pomanjkanju ima Dunaj še vedno konjske dirke. Katerih se ljudje v veliko večjem številu udeležujejo, kot v mirnih časih. Ljudje gredo po 8 ur daleč na dirko in stavijo po več tisoč kron, namesto po sto kot prej s tem hočejo pozabiti mizerijo, katero je povzročila vojna.

Avstrija je sklenila premirje, ker fizično že ni bila več v stanju nadaljevati vojno. Avstrija ni bila samo brez hrane, temveč tudi brez najnavadnejših potrebščin. Dunajčani imajo pred seboj zimo v dobesedni nagoti.

Stiri leta stara kravata, ki je veljala pred vojno \$1, je stala se dan \$4 do \$5. 10 let stara obleka je stala \$100.

Za stare nogavice je bilo treba plačati \$1.25; tri leta star povrtnik je bil prodan za \$110; obnošeni čevlji \$10; dve leti stara srajca \$16; mehki ovrtnik \$10.

Zastopniki Združenih držav

Na MIROVNI KONFERENCI V VERSAILLES BODO ZASTOPALI AMERIKO WILSON, LANSING, WHITE, COL. HOUSE TER GENERAL BLISS. — EDINO WHITE JE REPUBLIKANEC. — NEKATERI PRAVIJO, DA JE PREDSEDNIK PREVEČ SAMO VOLJNO NASTOPI.

Washington, D. C., 29. novembra. — Kmalo po deveti uri zvečer je dospel iz Bele Hiše naznanilo, kdo bo zastopal Združene države na mirovni konferenci. Zastopniki oziroma delegati so sledeči: Predsednik Wilson, državni tajnik Robert Lansing, Henry White, colonel E. M. House in general Tasker H. Bliss.

Javnost je že prej slutila, da bodo zastopali Ameriko ti možje, nikdo pa ni mislil na generala Bliss.

Zelo presenetljiva je bila tudi vest, da bo predsednik sam nastopil kot delegat. Mislijo se je, da se bo vdeležil le pripravljanih konferenc ter da bo nastopal kot posredovalec.

Seje glavne konference se bodo začele meseca januarja.

Združene države bo najbrže zastopal tudi vojni tajnik Baker, toda on bo šel pozneje v Evropo, ne pa v spremstvu predsednika in drugih delegatov.

Zelo presenetljiva je bila v objavi tudi beseda "konference". Vsi so mislili, da bo samo ena konferenca, na kateri se bo vse določilo.

Vseh delegatov skupaj je pet, dočim reprezentirajo štirje administracije. Med njimi je edino White, ki je republikanec.

Mr. White se že deset let ni vdeleževal političnih bojov ter je bil vedno bolj v ozadju.

On je bil poslanik v Italiji od leta 1905 do 1907 ter dve leti kasneje poslanik v Franciji. On se je tudi vdeležil alžirske konference leta 1906. Njegova zadnja diplomatska služba je bila na panameriški konferenci, ki se je vršila v Buenos Aires leta 1910.

Od onega časa se je pa čisto umaknil iz javnega življenja. Prebival je v Washingtonu in Newportu ter se ni veliko brigal za diplomatske afe. Republikanci pravijo, da Mr. White ni pravi zastopnik republikanske stranke, ker ni bil v zadnjih letih njen delaven član.

Mr. White je znan kot velik občudovalec bivšega predsednika Roosevelta.

Ljudstvo ni nič kaj zadovoljno, ker je imenoval predsednik ameriško delegacijo brez odobritve kongresa.

Ameriški jetniki

London, Anglija, 29. novembra. — Osem Amerikancev, bivših nemških jetnikov, je dospelo v London. Vsi so iz vzhodnih držav, ter so bili člani 102. infanterijskega polka. Vjeti so bili meseca aprila pri Seicheprey. Eden njih je bil ranjen v rame, drugo v koleno in tretji v oko.

Ranjence, ki niso imeli skoraj nikake postrežbe, so vlačili po raznih bolnicah. Bili so v Darmstadtu, Limburgu in Opladen. Nazadnje so jih poslali v Friedrichsfeld kampo, kjer so bili do sredi meseca septembra.

Vsi jetniki pravijo, da so morali opravljati najtežja dela. Skoraj gotovo bi bili pomrli, če bi ne dobivali pošiljke ameriškega Rdečega križa, ki so pa seveda prihajale v velikih presledkih.

Med angleškimi in ameriški jetniki je kmalo zavladalo veliko prijateljstvo. Zelo značilno je to, da so Nemci kaznovali vsakega Angleža, če je hotel kaj pomagati svojemu ameriškemu tovarišu.

Namesto, da bi dobivali darov Rdečega križa vsak teden, so jih dobivali le vsak mesec. Zavoji so bili ponavadi odprti. Nemci so pobrali iz njih vse milo.

Pravijo, da se jim je v Darmstadtu najhujše godilo, ker so bili izpostavljeni zaničevanju civilstov. Ko so delali na železniški progi, so prišle v bližino civilne osebe, ter jih začele zmerjati.

Takoj, ko je bil do dospel poročilo, da je podpisano premirje, so padali civilisti prednje na kolena.

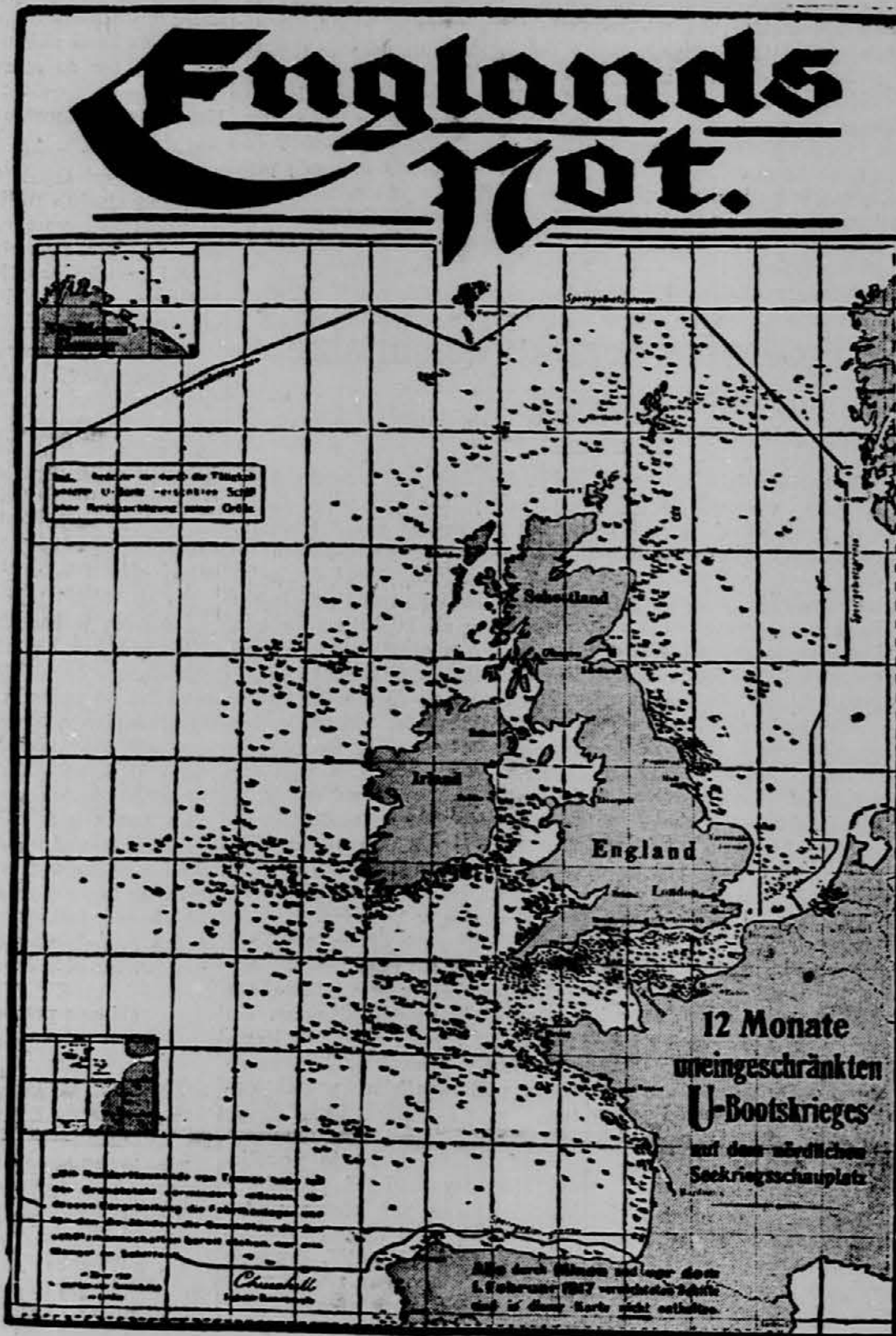
Limburg so imenovali "tajinstveno" kampo, to pa vsled tega, ker je nekoliko jetnikov brez sledu izginilo.

Vsak dan jih je par zmanjkalo, in nihče ni vedel, kaj se je zgodilo z njimi.

V nemških kempah so divjale vsakovrstne bolezni. Na stotine in stotine jih je zbolelo na influenco. Ujetnikom je bilo dovoljeno pisati vsak mesec dve pismi oziroma štiri dopisnice, dočim niso smeli sprejeti več kot dveh pisem na mesec. Vse, kar je bilo več, so nemški vojaki pometali proč.

Stiri dni po sklenitvi premirja so bili možje poslani na Nizozemsko, odkoder so se odpeljali 18. novembra. 24. novembra so dospeli v Biron na Angleško. Jetniki so precej zdravi in veseli. Značilno je to, da je izgubil vsak približno deset funtov na teži.

NEMCI SAMI PRIZNAVAJO SVOJE ZLOČINE.

Slika je posnetek zemljevida, ki ga je izdal bivši nemški mornariški departament za propagando. Na njem so s črnimi točkami označena mesta, kjer bi bile potopljene razne zavezniške in nevtralne ladje tekom enoletnega brezobzirnega bojevanja s podmorskimi čolni. Ta dokument je najboljši dokaz nemške krivde. V okviru je zapisano: To znamenje pomeni ladje, katere so potopili naši podmorski čolniki tekom enega leta. — Zemljevid je zelo značilen. Človek si lahko vsaj malo predstavlja, kakšno strahovlado je uganjala Nemčija.

Nemški delegati

Nemški delegati se pritožujejo nad sprejemom. — Tudi maršal Foch je bil hladen. — Skozi razdejano ozemlje.

London, Anglija, 29. novembra. — Nek nemški delegat za premirje je popisuje v Vossische Zeitung sprejem pri maršalu Fochu na sledeči način:

— Ko smo 8. novembra dospeli do francoske črte, prišedši v avtomobilu iz Spa, so nas naši sovražniki že čakali, da nas popeljejo na nepoznan kraj k pogajanju. Vožnja s francoskimi častniki je trajala 10 ur in izgledala je, kot da je bila namenoma podaljšana, da bi nas vodili skozi opustošene pokrajine, da so nam predložili vse to, vsled česar so nam pozneje imeli v svojem masevanju staviti skrajno ostre pogoje za premirje.

Zdaj pa zdaj je Francoz pokazal na kup razvalin in rekel:

— Voila St. Quentin!

Zvečer je nekje stal za nas pripravljen vlak. Okna so bila zagrnjena in ko smo se naslednje jutro prebudili, je stal naš vlak sredi nekega gozda. Zdaj vemo, da so se vršila pogajanja v gozdu Compiègne; pred enim tednom pa tega še nismo vedeli.

Zaradi večje varnosti nas niso peljali skozi mesta, kajti od strani prebivalstva se je moglo pričakovati nasilja, kajti ljudje so bili do skrajnosti razburjeni. Gozd je bil skoraj gotovo poln vojakov.

Bilo ni nobene hiše, nobenega

šotora; na železniškem tiru sta pa stala dva vlaka; v enem je stanoval maršal Foch sa svojim štabom, v drugem pa smo bili mi. Tukaj smo živeli tri dni; — delali in se pogajali. To je bila moderna oblika pogajanj. Izginili so gradovi in trdnjave starih časov za ta namen.

Vlak je imel vse udobnosti in dobili smo vse, kar smo želeli. — Častnik in osobe je bilo uljudno. Toda vsa jeza in vse sovraštvo proti naši domovini je dobilo svoj izraz pri pogajanjih in v teh strašnih pogojih.

Oni, ki smo bili vojaki, smo nosili uniforme in železne križce. — Šest častnikov, ki so z nami vodili pogajanja, je nas sprejelo kar najhladnejše. Maršal Foch, ki se nam je pokazal samo dvakrat, pri začetku in na koncu pogajanj, nam ni dal niti ene uljudne besede. Sprijel nas je z besedami:

— Kaj želite, gospodje? — ter nas je povabil v svoj voz, kjer so bile mize in zemljevidi.

Ko je vsakdo povedal svoje in je bilo vs eprestavljeno, so se prebrali pogoji. Branje samo je trajalo dve uri. Zdaj nam je maršal Foch povedal, da ne bo nikakih pogajanj, temveč samo diktiranje.

Vendar pa pri vsej hladnosti ni bil tako netakten in osoren kot general d'Esperey v Belgradu.

Nato smo šli v naš voz, ki je stal na drugem tiru. Ker nas je bila poslala stara vlada in nismo bili pooblaščen, da podpisemo vse — brezpogojno, smo na nasvet Erzbergerja razmotrivati zadevo iz vojaškega, mornariškega in diplomatnega stališča ter smo razpravljali s sovražnimi zastopniki, ki so bili sami častniki.

Tedaj je militaristična Nemčija stala z dvema civilnima zastopnikoma nasproti popolnoma militaristični Franciji.

Vsi sovražnikovi zastopniki so se obnašali na isti način. Njihova hladnost ni kazala niti v najmanjši meri človeškega, kakor sprejem maršala. Angleški admiral je posnemal Francoze in le Fochov šef generalnega štaba je pokazal malo več uljudnosti.

Tekom dveh dni našega bivanja ni bilo nikakih pogajanj in poskušali smo samo doseči nekatere koncesije pri nekaterih točkah.

Ko je sovražnik zahteval, da mu moramo izročiti 160 podmorskih čolnov, smo mu razložili, da je tehnično nemogoče, ker jih nimamo — toliko. Zahteva je morala biti izpremenjena v formulo "vsi podmorski čolni".

Poglavitna točka pa je bila o hrani in v tem oziru nam je bilo do gotove meje ugodeno.

V tem samotnem gozdu smo bili dva dni odvezani od zunanje sveta. Maršal Foch je šel medtem dvakrat v Pariz in selj so v dveh urah prinesli časnike.

Na ta način so nam Francozi mogli e v nedeljo zjutraj tiho predložiti pariške časopise, v katerih je bil naznanjen cesarjev odstop.

Ko smo brali, se na njihovih obrazih ni pokazal smeh zmage, toda videli smo jim v srce.

Revolucija ni motila našega dela. Naše poverljive listine je podpisala "nemška vlada" in so bile veljavne. Z Ebertom nam je bilo mogoče se hitro posvetovati in no

Vračanje ameriških čet

AMERIKANCI SE BODO VRNILI TEKOM OSMIH OZIROMA DESETIH MESECEV. — VRAČALI SE BODO V BOSTON IN NEW YORK. — NEMŠKE LADJE BODO VOZILE VOJAŠTVO.

Washington, D. C., 29. novembra. — Vojni departament je določil sledeča pristanišča, v katera se bodo vračale ameriške čete iz Francije in drugih dežel, kamor so bile poslane: Boston, New York, Newport News, Va., in Charleston, S. C.

Kljub temu, da se bodo Amerikanci posluževali skoro vseh svojih ladij in nemških ladij, katere so dobili zavezniki kot plen, ves transport najbrže ne bo prej končan kot v osmih oziroma desetih mesecih.

Če se bo vse v redu vršilo in če ne bo niti tukaj niti tam nobenih zaprek, se bo zadnja ameriška divizija izkrcala sredi meseca oktobra prihodnjega leta.

Omenjena pristanišča so bila vsled tega določena, ker se nahajajo na vzhodni ameriški obali in so takorekoč središča železniških sistemov.

Glavno ulogo pri prevažanju bo igrala bivša nemška ladja "Vaterland", s katero se lahko pripelje na vsaki vožnji 10.000 mož.

Nemške ladje bodo vozile iz Francije ameriško vojaštvo, dočim bodo na povratku obložene s hrano, namenjeno za Nemčijo.

AVSTRIJSKE IZGUBE.

London, Anglija, 29. novembra. — Echange Telegraph piše, da znašajo avstrijsko-ogrske izgube na mrtvih in ranjenih 4 milijone mož. Ubityh je bilo 800 tisoč mož, vključno 17 tisoč častnikov.

Voerwaerts je 6. novembra cenil nemške izgube na 6.330.000. Isti list pravi, da je bilo do 31. oktobra ubityh 1.580.000 Nemcev, 4 milijone ranjenih, 490 tisoč jih je bilo ujetih, usoda 260.000 pa je neznana.

Po uradnih podatkih znašajo angleške izgube na vseh frontah 3.049.991. V sredo se je naznanilo iz Londona, da je bilo ubityh 1 milijon Angležev. Ameriške izgube znašajo 236.117 mož; 36.154 je bilo ubityh, ali pa so pomrli vsled ran; za drugimi vzroki jih je umrlo 17 tisoč.

PRI ODHODU DR. VOŠNJAKA.

Na Zahvalni dan zvečer so se sešli nemški Slovenci v dvorani na 22. ulici, da se poslovijo od dr. Vošnjaka, ki je skoro leto dni budil naše rojake v Ameriki, se zavzemal pri ameriški vladi za naše pravice in ki se danes tni starček, g. Mihael Vošnjak.

Razni govorniki so očrtali nemorno delovanje in velike uspehe dr. Vošnjaka, kateremu se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da priznava ameriška vlada opravičenost naših zahtev.

Pri tej priliki mu je bilo vročena krasna zvezdnata zastava iz svile s slovenskimi trakovi, na katerih je razvidno, da to zastavo poklanjajo ameriški Slovenci svoji domovini.

Med posameznimi govori je nastopil skupni mešani zbor Domovine in Danice, v moškem zboru pa Domovina, Slavec in Danica.

Tudi ženski tanburaški klub Slovenka nas je zabaval z ljubkimi narodnimi napetimi ter s tem mnogo pripomogel k prijetnemu razpoloženju, ki je vladalo med nami ves večer.

Dr. Vošnjak se lahko z zadovoljstvom ozira na čas, ki ga je prebil med nami v Ameriki. Mnogo je imel truda, mnogo zaprek se mu je stavilo na pot, toda premagal je vse in dosegel, česar nikdo drugi ne bi bil mogel.

Zdaj se vrača v domovino, kjer ga čaka novo delo, novi trud.

va vlada se je naglo brezpogojno podala.

Ravno pred koncem druge in zadnje velike seje smo sestavili naš protest v nemškem jeziku; toda bili smo primorani podpisati listino z njenimi nečloveškimi pogoji.

Važen shod

Vsi tisti naši ljudje, ki žele, da bi bili gospodarji na svoji zemlji, ki obsojajo krivično postopanje italijanske vlade, katere hoče dobiti gospodstvo nad našimi kraji, vsi, ki so nad tem ogroženi in žele svojemu narodu popolno samostojnost in neodvisnost, naj pridejo na

Protestni shod

ki se vrši v nedeljo, dne 1. decembra ob osmih zvečer v AMSTERDAM OPERA HOUSE, 340 West, 44 Street.

Nastopili bodo rami govorniki, ki bodo natančno razložili, zakaj nima Italija pravice lastiti se naših zemlji in kaj je treba ukrepati, da jih ne bo dobila.

Vsak, kogar ne bo na shod, bo jasno dokazal, da mu je čisto vseeno, če gospodari v slovenskih krajih Slovenec ali Italjan.

Preko Rena

Nemci so pričeli korakati preko Rena. — Trajalo bo najmanj en teden, da pride cela armada čez reko.

Z ameriško okupacijsko armado, 29. novembra. — Danes je prišel a peta nemška armada pod poveljstvom generala von der Marwitz korakati čez Ren.

Prehod bo trajal devet do deset dni. Prehod se vrši na treh krajih, ki so med seboj znatno oddaljeni.

Po nemškem načrtu bo nastanjenih v Frankobrodu vsak dan 200 tisoč vojakov; toda za vsak dan je bilo pripravljenih samo 30 tisoč stanovanj.

Iz Trevesa se poroča o velikih gnjeji, kajti vojska gre peš skozi mesto v Koblenz.

Spočetka se je nameravalo spraviti vojsko proti Nemčiji po železnici, toda tisoči vojakov morajo po večini čakati na vlake, potem pa se odpravijo peš.

Nemci poskušajo umakniti kar najhitreje mogoče.

Influenca na Kitajskem.

Amoy, Kitajska, 29. novembra. — Španska influenza se je razširila v Amoy. Ceni se, da je osem odstotkov prebivalcev zbolelo. Smrtnih slučajev je primeroma le malo.

Naša nesrečna domovina ga kliče, da ji pomaga na noge, da ji stoji na strani ob rojstvu njene svobode.

Pri njegovem odhodu mu kliče:

— Srečno pot! Izročite našemu toliko preskušnemu narodu bratske pozdrave in povejte mu, da so mu odprta naša srca in naše roke. Srečno pot!

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY.

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIEK, Treasurer.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenem nedelj in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko in za celo leto za mesto New York \$5.00	Canada \$3.50	Za pol leta za mesto New York 3.00
Za pol leta 2.00	Za četrt leta za mesto New York 1.50	
Za četrt leta 1.00	Za izozemstvo za celo leto 6.00	

GLAS NARODA

("Voice of the People.")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovito pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Bolgarska

Washington je dobil iz zanesljivih virov poročila, da je konec boljševiške vlade na Bolgarskem. Kmalo zatem, ko je bilo podpisano premirje, je odstopil kralj Ferdinand. Njegov naslednik je postal princ Boris, o katerem pravijo, da je po sreči Bolgar, čeravno se pretaka po njegovih žilah nemška kri.

Boljševiške vlade je torej konec. Bolgarska tla pa tudi niso nikaj pripravna za boljševizem. Bolgarsko prebivalstvo sestoji večji del iz kmetov. To je trdoglav narod, ki ne zna veliko misliti.

Kmečka oziroma "agrarna" vlada, katero je bil postavil Stambulovski, ni veliko obetala. Bila je zgrajena veliko bolj na popularnosti voditelja kot pa na zahtevi naroda.

Bolgari so pa kljub svoji trdoglavosti začeli spoznavati, da so delali zelo napak, ker so tako vneto sledili svojemu vladarju — kate tega je vsa Evropa popravila imenovala balkanskega lisjaka.

Ferdinand je imel velike načrte. V prvi vesti je želel samemu sebi dobiti. Hotel je postati vladar celega Balkana, in ker so Bolgari mislili, da se bo njihova lastnina razširila po vsem bolgarskem polotoku, so ga podpirali v njegovih težnjah.

Toda prekmalo je prišlo razočaranje.

Sedaj Bolgari ne sanjajo več o "neodrešeni Macedoniji", o bolgarskem kraljestvu, ki bi bilo razširjeno po celim Balkanu in v katerem bi bil prestolno mesto Carigrad.

Koliko svojega sedanjega ozemlja bodo obdržali? Ali bodo imeli kako pristanišče ob Egejskem morju?

Ali bodo še vedno dokazovali, da je polovica Srbije njihova?

Mladi Boris in ministrski predsednik Malinov sta se lotila sila težavne naloge. Pričela sta voditi razoroženo Bolgarsko, pričela sta voditi narod, ki si je bil postavil svoje cilje v taki daljavi da mu ni bilo mogoče doseči jih.

Dobro bi bilo za Bolgare, če bi to čimprej izprevideli. Čimprej začno znova sejati pševico, riž in evcelice, temboljše bo zanje.

Zelenc

Ko se je pojavila živa potreba skupnega delovanja, je bil naš list odločno na stališču, da so osebni napadi po slovenskih časopisih nesmiselni, ker ne rode ničesar drugega kot spor, dočim je v sedanjih časih edinstvo prvi pogoj.

Sicer smo še vedno semtertja koga okrecali, seveda, če je to za služil. In če smo mi storili kdaj kaj napakega, smo priznali krivdo ter se nismo čisto nič jezili na onega, ki nas je bodisi v surovih, bodisi lepih besedah opozoril na to.

Stara pravilo, da se ne sme napadati mrtvih, je pa pri nas in pri vseh drugih slovenskih časnikih v Ameriki, še vedno v veljavi. Samcena izjema je: — najbolj katoliški list, kar jih imajo Slovenci v Ameriki.

Zlobnosti, kot je bila priobčena v zadnji številki, bi ne bil zmožen niti urednik bivše Zottijeve "novine", o katerem se glasi, da je mojster v takih stvareh.

V nabožnem listu čitamo sledečo vest:

"Umrli je rojak Frank Zelenc, član društva 'Slovenija' v New Yorku, o katerega pogrebu poročajo časniki: — Pokojnik je bil član tudi prostozidarjev. ... Kot prostozidar je torej umrl kot izobčenec iz katoliške cerkve.

Če bi mu mi pisali posmrtnico, bi se glasila takle le:

"Pokojnega Zelencu smo dobro poznali. Bil je delavec, ki si je za žuljastimi rokami in bistro glavo prisluzil tekom kratke dobe par tisočakov, si kupil hišo ter započel podjetje, ki je bilo eno najzvojnijših v celnem Greenwichu.

Posteno je preživljal svojo družino, posteno vzgajal svoje otroke in jim na podlagi svojih žuljev omogočil udobno življenje.

Bil je član napredne podpornice enote in prostozidarjev, torej član organizacije, kateri pripada na milijone postenjakov po celnem svetu, ki se klanjajo svobodni misli in sovražijo srednjeveško zagananost. — — —"

Resnica, ki hoče prodrati, se mora vedno učiti pri laži govorniške umetnosti.

Dokler nimajo ljudje o sreči nobenega pojma, so ponavadi najrečnejši.

Lažje pripraviti k govoru deset modrijanov kot pa enega norca k molku.

Kako slabo se povrača ljubezen otim, ki znajo ljubiti samo s secem....

NAZNANILO.

Društvo Jezero št. 82 SDPZ v Ringo, Kansas, opozarja vse članke, da se prihodnje seje vsi vdeležijo, to je 15. decembra, ker bo imeli volitev novega odbora za leto 1919 in še več drugih važnih stvari imamo rešiti. Kdor se ne vdeležijo, se bo z njim postopalo po pravih. Izvzeti je samo tujen varok.

PAIN-EXPELLER

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Vzdržuje zdravje in sprošča

Dopis

Omaha, Nebr.

Tudi jaz sem se namenila napisati par vrstic, ker se le malokdaj kdo oglasi iz naše naselbine, da bi si morda drugod nam znani rojaki ne mislili, da nas je morda vse pobrala ta neumljena influenza, zato je želim naznaniti, da v resnici je tudi pri nas mnogo smrtnih slučajev.

Med nami je zahtevala tri žrtve. Najprej si je izvolila mladeniča John Miroslaviča, starega 28 let. Spadal je k Illinoisi Zajednici. Doma je bil iz kraja Vianica, Kranjske. Tukaj zapuša strica, v Pennsylvaniji pa dva polbrata. Bil je jako blag in prijeten mladenec, selega nima kaj potočati. Zdekar je pričel njegov sijajen pogreb. Najbolj je pa bilo zanimivo, ker sino ga ravno na njegov rojstni dan položili v hladan grob. Naj počiva v miru!

Druga žrtev je bila hčerka dolerije. Brinker je bil mnenja, da bi se pod takim "varstvom" lahko razvila živinoreja pri domačinih. Ko je bila ta "protektivna metoda" v veljavi skozi dvajset let, niso imeli Hererov niti enega vola, krave ali teleta med seboj. Nemci so jim enostavno prepovedali pečati se z živinorejo.

Brinkerjev predlog se je sporočilo nemški vladi, ki je potem kancelarja odgovorila, da protekcija ne bo obstajala iz vojaških sil. To je povzročila v Nemčiji in med naseljeni tako agitacijo, da so dospeli leta 1899 prvi nemški vojaški enoindividui po številu in po dodelitvijo bratov G. in H. von Francois, v kolonijo.

S prihodom teh čet se je pričela doba zatiranja in okrutnosti, katerim je sledilo v primernem času izstreljenje celega plemena. Ko so dospeli vojaški, so si bili Hereri v laseh. Hereri so bili nominalno pod nemškimi protektoratom.

Goering je pisal glavarju Hendrichu Whitbooi, ki je poveljeval Hotentotom, naj preneha s plenjenjem živine Hererov ter napravi mir brez vsakega nadaljnega odlašanja. Kap. V. Francois seveda ni bil v stanu poseči vmes s takojšnjim oddelkom.

Vojna se je vlekla naprej in stotnik je iz samega obupa obiskal Hendricka ter mu pojasnil, da je ozemlje pod nemško vlado in da mu ne bo prišla nobena evropska sila na pomoč. Ko so spoznali resničnost tega zatrdila, so se Hotentoti udali in za dvajset mesecev je vladal mir, dočim so domačini stekali pod jarmom, ki je postal z vsakim dnem težji.

Povest strašnega zatiranja. Spomladi leta 1893 se je nemško posadko povečalo na 250 vojakov ter dve bateriji artilerije. — Brez vsakega vzroka, edinele v namenu, da ustanovi nemški ugod, je Francois s to povečano silo vpriporil presenetljiv napad na vas Hendricka, jo razdeljal ter pomoril 150 oseb, med katerimi je bilo devetdeset žensk in otrok.

Hendrick je zbežal v gore. Pri tem ne smemo pozabiti, da je to prva primera nemškega divjanstva, kajti Nemci so čakali celo leto dokler niso bili zadostno — močni. To pa ne zato, da izvedejo osveto proti sovražniku, temveč dahladnokrvno masakrirajo mirno plemo, ki je vpoštevalo sklenjeno pogodbo ter živelo v miru s svojimi sosedi.

Vspričo tega brezsmiselnega masakriranja je povsem naravno, da so tudi druga plemena postala vznemirjena in da so se pripravila na vojno, kajti pričakovali so, da jih bodo Nemci obiskali na isti način.

Povest zatiranja pa je šla medtem naprej ter postajala z vsakim dnem hujša. Sklepal se je pogodbe z različnimi plemeni ali jim pa usililo proti njih volji.

Rodovi so morali ubogati, a izpolnjevanje nemških obljub je obstajalo le v tem, da so jih Nemci neprestano kršili. Prosti glavarjev so naleteli na gluha ušesa, in take pogodbe se prav lahko imenuje prve nemške "čunje papirja".

Soglasno z zanesljivimi številkami je obstajalo domače prebivalstvo nemške južno-zapadne Afrike leta 1904 iz naslednjih plemin: 400.000 v dveh baterij artillerije.

Iz zgodovine nemške kolonijalne politike

Hereri	80.000
Hotentoti	20.000
Bušmani	30.000

Nemški oficijelno štetje iz leta 1911, katero se je vprizorilo po ustajah, katere se je kruto zatrla. Nam kaže naslednje številke:

Hereri	15.000
Hotentoti	9.781
Bušmani	12.831

Z drugimi besedami rečeno, je izginilo 80 odstotkov plemena Hererov in ista usoda je zadela tudi polovico ostalih plemen. Domačini nemške južno-zapadne Afrike, sodeč po standardu nemške kulture, niso imeli nobene pravice do obstanka ter so morali izginiti.

Nemška požreznost.

Prav dober vzrok je, zakaj so ravno Hereri trpeli tako mnogo. To se ni zgodilo raditega, ker niso vpoštevali postav, katere se jim je vsililo, ne raditega, ker so morali nemške naseljence, temveč raditega, ker so bili najbogatejši prebivalci v deželi.

Med njimi je posest domače živine predstavljala skoro religijo. Gotovo število glav se je poverilo nadzorstvu glavarja kot del lastnine rodu. Celo najbolj revni Hererov, če ni imel nobene glave živine vsled bolezni ali kake druge nesreče, se je lahko oglašil pri glavarju, kjer je dobil na posodo nekaj glav črede.

Ko so Nemci leta 1890 anektirali deželo, je lastoval narod Hererov več kot 150 tisoč glav goveje živine. Leta 1902, manj kot deset let po prihodu prvih nemških kolonistov, so imeli Hereri le še 45.989 glav živine, dočim je imelo 1051 nemških trgovcev in farmerjev 44.877 glav.

Do konca leta 1905 niso imeli preživeli Hereri ničesar več ter so vsled tega zapadli velikemu ubostvu. Leta 1907 je nemška cesarska vlada izdala dekret, potom katerega se je prepovedalo domačim imeti večje črede živine.

(Konec prihodnjic.)

Prevarjeni rojak

Lorain, Ohio, 28. novembra. — Slovenski krojač Frank Posavec je postal žrtev premetenega sleparja.

17. novembra je prišel v Lorain nek tujec in se je nastanil v hotelu Lorain. Ostal je nekaj dni, nankar je odpotoval. V nedeljo 24. novembra se je zopet vrnil, se nastanil v istem hotelu, toda premetni je krstno ime. Prvič, ko je prišel v hotel, se je podpisal skrivnostni tujece Steve Ursovich. Annsovi ali Ansovihi; iz slabe pisave se ne more posneti, katere ime je pravo. V nedeljo pa je zapisal za krstno ime M.

V petek 22. novembra je Ursovich obiskal Posaveca. V soboto se je zopet vrnil. Posavec je pripovedoval, da more podvojiti vsako svoto, katero založi za njegov načrt. Pripovedoval mu je o nekem stroju, ki podvoji vsak papirnat denar, katerega dene v stroj. Prosil je Posaveca, da mu posodi \$5000, češ, da je že sam sebi naenapravl denar da pa je njegova žena vzela vse denar in z njim pobegnila in da je sam brez sredstev.

Pogodila sta se, da mu Posavec posodi \$5000. Dogovorila sta se, da se snideta v hotelu v sobi št. 94 ob eni popoldne.

Posavec je dvignil s City Bank \$2000, \$1500 iz Cleveland Trust Co., \$500 pa je prinesel v gotovini.

Ursovich je zavil denar v ruto in ga položil v črn zaboj. Čez nekaj časa je naznanil, da je proces končan. Prosil je se Posaveca, da mu prinese vodo. Ko se je Posavec vrnil, mu je tujece dal zavitek z naročilom, da ga mora nekaj dni hraniti na temnem prostoru. Kolikor dalje časa bo ostal na temnem, toliko bolje bo. Po nekaj dneh bo pa namesto vsakega bankovca našel dva.

Posavec je vzel zavitek in z velikim veseljem odšel iz hotela, saj najraje o duhu veselja in sreče. Ursovich je kmalu nato odpotoval iz hotela in se je najbrže odpeljal proti Clevelandu.

Ko je prišel Posavec domov, se ni mogel otresti slutnje. Položil je sicer zavitek na temen prostor, toda miren ni bil. Konečno že ni mogel več zdržati in je odprl zavitek. Kot bi ga bila zadela strela, je omahnil: videl je namesto tipih novih bankovcev le bel papir, med katerim je bil pomešan en bankovec za \$10. To je bilo vse.

Slovenska-Hrvatska Zveza

[v Združenih Državah Ameriških in Canadi.]

Ustanovljena 1. januarja 1903 v Calumet, Michigan.

Inkorporirana 11. junija 1906 v državi Mich.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: FRANK GREGORICH, Box 29, Dodgeville, Mich.
Podpredsednik: GEORGE KOTZE, 115 Grant Avenue, Eveleth, Minn.
Prvi tajnik: ANTON GESHEL, Borgo Block, Calumet, Mich.
Zapisnikar: MATHIAS OZANICII, Seventh Street, Calumet, Mich.
Blagajnik: VINCENT ARBANAS, First National Bank, Calumet, Mich.

NADZORNI ODBOR:

I. nadzornik: ANTON GERZIN, Eveleth, Minn.
II. nadzornik: JOHN B. MALNAR, Calumet, Mich.
III. nadzornik: PAUL SHALITZ, 209 Seventh St., Calumet, Mich.

POROTNI ODBOR:

I. porotnik: MATH ZGONC, Box 423 Ely, Minn.
II. porotnik: VILJEM MIHELIC, Calumet, Mich.
III. porotnik: FRANK LEVSTIK, Box 103, Anrora, Minn.

POMOŽNI ODBOR:

JOHN KAMBICH, 417 Osceola St., Laurium Mich.
LUKAS STEFANEK, Calumet, Mich.
MARKO JOTICH, Calumet, Mich.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. JOHN S. STEFANEK, 268 1/2 First Avenue, Milwaukee, Wis.

ODVETNIK:

ANTHONY LUCAS, Calumet, Mich.

Opomba.—Vsa dopisovanja, kakor tudi spremembe članov in članice naj se pošiljajo na glavnega tajnika: Anton Geschel, Slovenic Croatian Union, Borgo Block, 5th St., Calumet, Mich.
Denarne pošiljave naj se pošiljajo na blagajnika: Vincent Arbanas, First National Bank, Calumet, Mich.
Prošnje za novo pristojele članice naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika: John S. Stefanez, 268 1/2 First Ave., Milwaukee, Wis.
Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora: Math Zgonc, Box 423, Ely, Minn.

Uradno glasilo: GLAS NARODA.

PREMEMBE ČLANOV IN ČLANIC ZA OKTOBER.

Od št. 1 prestopila Peter Geshell cert. 1418 od št. 10 in Joseph Bezjak.

Od št. 22 suspendiran John Anzele; črtan Matt Maganja; umrli: Joseph Sebah, vzrok smrti: influenza; Anton Kukovich, vzrok smrti: pljučnica; John Klun, vzrok smrti: influenza in pljučnica; Majdek; vzrok smrti: influenza in pljučnica; Anton Kumar, vzrok smrti: influenza in pljučnica.

K št. 3 prestopili od št. 5 Joseph Kiemann cert. 644, Jako Kastelle cert. 1702, Tina Kastelle cert. 1701.

K št. 12 zopet sprejeti Joseph Fijačko cert. 988 in Andrej Fjako cert. 685.

K št. 16 zopet sprejeti: Mary Barke cert. 1556, Joe Tezak cert. 2089; Geo Kolbezen, Barbara Robida cert. 1619; Rudolf Krall cert. 2027; Rosil Kaplan cert. 2014; J. Malenšek cert. 1846; Louis Erjanc cert. 2034; Anton Gersiek cert. 11838; J. Jaklich cert. 1806; J. Lenisek cert. 1957; Louis Papesch cert. 1602; Frank Novak cert. 164; Helen Novak cert. 1967; Frank Krasek cert. 1585; Frank Mika cert. 1631; Anton Babich; Milan Mileich cert. 1736; Mary Dolga cert. 2035; Jake Dolgan cert. 2031; Fred Egan cert. 1738; Anton Egan cert. 1737; Rose M. Lesae cert. 2044; Frank B. Perko cert. 1839; Frances Petrovich cert. 2032; Mary Tezak; Joe Snider cert. 1847; Fred Stele cert. 1; Joseph B. Tomsick cert. 2068; J. Skuf cert. 1841.

Suspendirani: Marko Predovich cert. 1863; J. Babich, Jenn Lest cert. 1560.

Od številke 21 k št. 23 prestopil Ignatz Zelnick cert. 145.

K št. 23 zopet sprejeti: Math Mihelich.

Suspendirani: Frank Urbas cert. 1773; Louis Kovačič cert. 71; Anton Kovačič cert. 17746; Math Eliovich cert. 1436; Joseph Vidmar, Louis Zakrajšek cert. 2070; Anton Vidmar cert. 1947.

Z bratskim pozdravom

Frank Skrabec.

kar mu je preostalo od njegovih prihrankov.

Posavec je bil ves iz sebe. Nalo je po telefonu obvestil policijo. Stražniki so šli v hotel, kjer na Ursiela ni bilo več. O njem niso mogli najti nobenega sledu. Policija je prišla do zaključka, da jo je goljuf popihal z električno železnico ob 2.50 proti Clevelandu.

O Ursovichu je dal Posavec naslednji popis: Močno zrasteč, 5. februarja 1906 palec visok. Tehta približno 190 funtov, je temne polti, črni las in brk. Imel je sivo obleko in črno suknjo. Govori hrvaško in angleško.

Z Goriškega

"Slov. Narodu" poročajo:

Stara navada, streljati ob velikih praznikih, je zopet oživela na Goriškem. Možnarji so sicer odpadli, kdo bi se pa tudi posluževal tako zastarelih predmetov, ko imamo na razpolago moderne priprave in razstreliva, proti katerim je navaden smodnik pravi smrkovec. Ročne granate vsel vrst in vseh oblik, avstrijskega, italijanskega, angleškega in francoskega izvora granate, mine, patroni, bombe, vse imamo v zalogi. Nedavno je šla taka zaloga v zrak na konec Solkana, katerega bi bilo kmalu konec. Mnogo ga ni moglo poškodovati, ker je že itak poškodovan, šipe pa so vse popokale, ne morda vsled zračnega pritiska, pač pa vsled tega, ker so šipe "Ersatz", nič vredno nadomestilo, ki mu škoduje vsaka sapica. Naslednjega dne je pa šla na Rožah v pijačirski vojašnici tik Standerža zaloga puškinoga streliva v zrak, oziroma je hodila v KOLENDARJU za leto 1919.

"Bela kuga" razseja predvse med delavskim narodom. Ali more podedovati otrok po svoji materi? — Odgovor nato najde Standerža zaloga puškinoga streliva v zrak, oziroma je hodila v KOLENDARJU za leto 1919.

Ustavni odsek v Kromerizu

Državni poslanec dr. Vladimir Ravnihar je objavil v Slovenskem Narodu naslednji članek:

— Po burnih marčevskih dnevih leta 1848. se je sestel 18. julija državni zbor na Dunaju. Začutil je, da je novi dobi odraščati tribut. Nove misli, nova načela so našla pot tudi v staroabsolutistično Avstrijo. Svoboda posamezniku, svoboda narodu.

Državi je dani povsem novo podlago, ako naj ima svoje polno vredno mesto v koncertu evropskih držav.

Šlo je za velik problem: kako najti življensko smernico tej državi za vso njeno bodočnost, kako namesto absolutizma, ki edini je dotlej držal državno telo na površju, dobiti novih eksistenčnih pogojev v moderni državi.

Ni tajiti, da se je tedanji državni zbor zavedal svoje naloge, da je napravil srečen poizkus za rešitev težavnega problema. Ako je ostalo samo pri poskusu, tedaj je krivo temu to, da večina še ni bila odrasla absolutistični dobi, da se ni še bila mogla otrestiti vseh predsodkov tede dobe. Vendar bi tudi poizkus bilo pripravno izhodišče za nadaljni razvoj, zakaj načela, ki je na njih bil začel graditi poslopje, so bila zdrav, sposobna in naraven temelj.

Toda nastopila reakcija je zamorila tudi ta skromni poizkus in s tem zapela usodo te države.

Ministrski predsednik knez Feliks Schwarzenberg je 1. novembra 1848. ukazal zborničnemu vratarju, da mora hišne duri zakleniti ter da ne sme nikogar pustiti v poslopje. Državni zbor s svojimi odseki se je preselil v Kromeriz, dokler ni bil — tihoma po zvršitvi del v ustavnem odseku — dne 15. marca 1849. razpuščen.

Takoj na prvi seji 31. julija 1848. je državni zbor izvolil ustavni odsek v ta namen, da iz dela načrt ustave ali konstitucije, kakor so ustave takrat radi imenovali. Odsek je imel 30 članov. Češki člani tega odseka so bili dr. Pinkas, Palacky in Rieger.

Palacky je potem, ko je bil odsek odklonil njegov ustavni načrt, izstopil, namesto njega je vstopil Strobaeh.

Stajerska je poslala v odsek naša rojaka slavista dr. Miklošiča in slovitega pravnikar dr. Krainza; Koroška in Kranjska okr. komisarja Ambroža ter ljubljanskega odvetnika dr. Kavčiča; Primorska razven dveh Italijanov Slovenca Gorjupa iz Poreča; Dalmacija je imela italijanske zastopnike.

Odsek je delo izročil ožji komisiji, obstoječi iz petih članov. Vseh tega dela sta bila dva načrta, ki sta bila potem podlaga razpravam v polnem odseku. Enemu načrtu (federalističnemu) je bil duševni oče Palacky, drugemu Nemec Mayer. Že 13. januarja 1849. — potem ko je bil državni zbor novembra zapustil Dunaj, — je odsek v Kromerizu začel svoje delo. Delal je intenzivno, seje so bile sleherni dan in že 4. marca je bilo delo završeno. Določeno je bilo, da prične zbornica sama razpravljati o izdelku ustavnega odseka dne 15. marca, toda 7. marca, kakor povedano, je Schwarzenberg zbornico poslal domov.

Načrt konstitucijske listine v smislu sklepov ustavnega odseka, — kakor je uradni naslov ustavnemu načrtu, ni nas za današnjo demokratično dobo ne mogel zadovoljiti. Za takrat je bil — smel polet. Moremo si misliti, kako občutki so spreletavali Schwarzenberga, ko je moral izvesti, da ima načrt v svojih paragrafihi tudi — ministrsko obtožbo. Sploh je skušal odsek — ne izvemski kakoga člana — strogo arrovati ustavnost v vseh načrtovih poročilih.

Že v prvem paragrafu pravi, da je cesarstvo Avstrija nedeljiva konstitucijska dedna monarhija. Državni zbor sestoji iz dveh zbornic: ljudske zbornice in iz deželne zbornice. Kronovine upravljajo deželni zbori in — okrožja. Večje kronovine so namreč delili v okrožja z "največ možnim ozirom na narodnost". Galicija je dobila deset, Stajerska dva okrožja. Vse druge kronovine tvorijo po eno okrožje.

S tem so se gospodje nadejali, da bodo po možnosti omejili narodnostne spore. V svojem okrožju imej narodnost zlasti v kulturnih zadevah (šolstvo) precejšnjo avtonomijo.

Razprav v odseku so se skoro vsi člani prav živahno udeleževali. Glavno besedo so imeli Čehi. Izmed Slovencev je omenjati dr. Kavčiča, dr. Krainza in tudi Gorjupa, ki so govorili malodane v vsakem paragrafu. Miklošič ni nič govoril, ampak samo glasoval. Dočim pa so Čehi nastopali enotno, so bili Slovenci brez organske zveze med seboj. Vsak je zagovarjal svoje nazore.

Mnogorazprav je bilo o tem, ali naj se vzprejme sistem ene ali dveh zbornic. Glavni boj pa je šel za vprašanje: ali centralistično ali pa federalistično državo, ali kronovine s svojimi zgodovinskimi mejami, ali pa narodnosti, zvezo narodov z izločitvijo kronovin. — Zmagali so centralisti, ki pa so svoje nasprotnike mislili potolažiti z okrožji. Zato so načrt pol šaljivo, pol zbadljivo nazvali:

— Centralistično-federalni načrt.

Naš dr. Kavčič ga je označil:

— Prava jezuitska misel.

Čehi so bili predlagatelji zvezne države, ki je v Sloveniji, deloma tudi v Italijanih našla toplih zagovornikov. Palacky je ob ujemljanju svojega načrta, dejal, da mora naram onim, ki iz zgodovinskih razlogov zahtevajo ločitev, prav kot zgodovinar govoriti za združitve kronovin. V svet prejšnja sila, ki bi jo mogli imenovati svetovnega duha. V zgodovinskem razvoju našega časa je prišlo na površje načelo, ki je v minulemu letu vstopilo v zgodovino Avstrije, je to — ravnopravnost narodov.

Do leta 1848. so te teoretično in praktično zanikavali, ni pa še izvedena. Avstrijo se mora tako konstruirati, da bodo narodi radi bivali v njej, to je naša vodilna misel. Vpoštevati moramo zgodovino in etnografijo ter temu sledeč ustvariti narodnostno-historične skupine.

Palacky deli monarhijo v osem takih skupin: 1) nemško-avstrijska z obema Avstrijama, z nemskim delom Stajerske in Koroške, s Solnogradom, z nemško Tirolsko, Predarliskim ter z nemškim delom Češke, Moravske in Šleske; — 2) češko s češkim delom Češke, Moravske in Šleske ter s Slovaško na Ogrskem; — 3) poljsko z Galicijo, Bukovino, z rusinskim delom Ogrske ob Karpatih; — 4) ilirsko, ki jo imenuje tudi Slavonijo, s Kranjsko, Primorsko ter s slovaškim delom Stajerske in Koroške; — 5) italijanske dežele s laškim delom Tirolske ter z Lombardijo in Beneško; — 6) jugoslovansko skupino z Dalmacijo, Hrvaško, Slavonijo in Vojvodino na Ogrskem; — 7) madžarsko z madžarskimi pokrajinami na Ogrskem in Sednogradem; — 8) vlaško z rumunskim in vlaškimi pokrajinami na Sednogradem, Ogrskem in v Bukovini.

Dr. Kavčič je, videvši hud odpor proti Palackijevemu načrtu, prišel z lastnim načrtom, ki deli Avstrijo brez Ogrske v 14. skupin:

1) — Čehovijo; 2) — nemško-češko ali Bojorheim; 3) — avstrijsko ali solnograško; 4) — nemško Stajersko in nemško Koroško; 5) — slovaško Stajersko, Kranjsko, slovaško Primorje, katero skupino imenuje Slavonijo, tudi Slovenijo; 6) — Šlesko; 7) — Moravsko; 8) — nemško Tirolsko s Predarliskim; 9) — laško Tirolsko; 10) — italijanske dele Primorske; 11) — Dalmacijo; 12) — Poljsko ali mazarusko Galicijo; 13) — rusinsko Galicijo; 14) — Bukovino.

Dr. Krainz podpira ta načrt. Zagovarja delitev Stajerske, kjer o ravnopravnosti v uradu in v šoli ni govora, dokler se ne vpoštevata načelo narodnosti. Na Spod. Stajerskem so učni zavodi, kjer se poučuje v nemščini, ne da bi se količikar oziralo na slovenščino. Dokler bo Spod. Stajerska združena z Gor. Stajersko, ni upati na izmenjavo, ker nemški element je v večini. Lansko leto je deželni zbor podal dokaz, kako razumejo ravnopravnost narodov.

Vložen je bil predlog, da bi se v deželni zboru amelo razpravljati tudi v slovenskem jeziku. Namesto, da bi ta predlog prišel na

razpravo, so zasmehovali oba predlagatelja. Kurije mu ne vzbujajo zaupanja kot odpora; nobeno ljudstvo ne napreduje v materialnem razvoju, ko jezik ne živi in v uradu.

Tudi Rieger je stavil event. predlog za slučaj, da bi Palackijev načrt ne prodr. Pri tem določa Kranjsko in Koroško kot eno skupino ter jo imenuje Ilirijo. Dežele naj se s posebnim drž. zakonom dele v okrožja, pri čemur hodi kar največ obzira na zgodovinsko pravo in narodnostne meje. Koncem svojega plaidoyerja je Rieger izrekel krilatico:

— Na vsak način bo zgodovina iz Avstrije napravila federativno državo, ali pa mora — razpasti.

Ob glasovanju je dobil Palackijev načrt od 28 le 7 glasov; razen treh čeških poslancev so glasovali zanj Slovenci Miklošič, Gorjup, Krainz ter tirolski Italijan Turco.

Enako sta bila odklonjena amandamenta Kavčičev in Riegerov.

Za staro pravdo

POVEST IZ LETA 1515.

Spisal Peter Bohinjec.

"Vi ste mladi, ne zamerite, gospod Kristof!" reče krojač Trska. "Res je, da vitar Plahuta ni tak, kakor so drugi, a če pride za resno, vas pusti vendar le na cedilu."

"Mogoče, ali meni je doslej le še vedno dobro hotel."

"Pustimo, da se stvar razmoti. Toda povejte, gospod Krajski, ali je res, da ima Plahuta strašno dobi denarja?"

"Plahuta? Kdo vam je to natvezel? Pa vendar ne sklepate tega iz tiste podobe, ki jo je nastikal Grošček?"

"Šišal sem, zato pa vprašam. No, saj jaz tudi nisem mogel verjeti, da bi Plahuta sedel na denarjih."

"Prav skromno živi in dohodki njegovi tudi niso veliki. Saj veste, kaj nese zemljišče, ko so cene žitu tako padle."

"Ali njegov mlin v Mošnjah mora dober biti. Ljudje zelo nosijo tja v mlin."

"Zato, ker je mlinar pravičen in jemlje pošteno merico. E, mojster Šimen, kdor je pošten, pravičen in delaven, se vedno lahko izhaja na svetu."

"Kar vsi ste drugačni, gospod Krajski, odkar ste se s Plahuto pobratili."

Kristofa so zbudle krojačeve in zato pretrga pogovor:

"Torej lahko noč, mojster Šimen!"

In Kristof izgine v bližnji sobi. Sladko je počival, dasi ni bila postelja s pernicno postлана. Tlesni in duševni trud ga je zazibal v sladko spanje.

Ko pa se jame daniti, je že pokoncu. Na kratko se poslovi, stisne domačemu sinu nekaj svetlega v roko ter hiti v mesto po konja. Uro pozneje pa je že jezdit lahkonogega beleca čez drn in strm proti Blejskemu jezeru.

Dirkoma obide jezero ter jaše naravnost proti gradu. Že ga pozdravijo psi s svojim lajanjem in jezdec se ustavi na dvorišču.

Stari Kozma, ki se je pokazal iz hleva na lajanje psov, spozna gospoda Kristofa. Obraz se mu razjasni in veselo pozdravi mladega gospoda:

"Oh, da ste že vendar enkrat prišli, gospod Kristof! Zakaj se tako odtegate? Ali ostanete zdaj dalje časa pri nas? Oh, bodite tu!"

Kristofa je ganilo to zaupno-otroče govorjenje hlapčev in ga prijazen potaplja po rami:

"Če bo le mogoče, Kozma! Le dobro postreži mojemu beleu! Ne bo ti žal."

Kozma je gladil beleu dolgo grivo in ga božal po vratu.

"Ali je Tomaž še zaprt?" povpraša hitro vitez.

"O š, gospod Kristof! Ravno prav ste prišli. Vi ga boste rešili. Gospa so sicer silno ostri do kmetov, toda gospod so se postarali in nič se jim več ne ljubi. Mladi gospod pa se malo menijo za gospodarstvo."

"Je že dobro, Kozma!" reče Kristof in stopi zaničljeno do grajskega zidovja, ki je zaokroževalo grajsko poslopje. Povzpe se do podolgovate lime in se nasloni nanjo.

Zinski dan, toda jasen dan! Bliznje gore so se odele z debelim snegom, po ravlini je sneg, celo jezero je pokrito s snegom. Otočje misli je vzbujala ta enakomernost v Kristofovem sreču. Kako vse drugače je bilo nekdaj, ko je o poletnih jutrih zrl tu doli na bisernato jezero, na modro nebo, na nebotične gore in na zeleno dolino!

Pisani travniki, zeleno žito, cvetoče dreve, ptice petje, zvonilo zvona na otoku — vsega tega danes ni bilo. Mrtva narava je stila Kristofu otočno spominje in oko mu je obitčalo na grobišču sv. Martina, kjer je trohnelo sree njegove mrtvice. Z zvonili očmi se odmakne od lime, pogleda o

so nosili lepo posnete in zarezane debele deske iz kostanjevega lesa. Stene pa so bile prenapojene vsakojakih padob, orožja in ambar. Nekaj košenila je ležalo popisanih na enonožni kameniti mizi in debel urbarij je ležal na njej.

Jurij Krajski je bil že sivolas, prileten mož srednje in rejene postave, gubavih lic in motnih oči. Posebno dolgo obrvi so mu visele pod čelom in rjavosive brke so mu krožile ustnice. Hitro je zaigral z ustnicami, hitro je stopal po sobi gor in dol.

Predenj stopi njegov sin.

"Torej si se vendar toliko poučil, da prideš pogledat svojega očeta?"

"Oče, pozabiva, kar je bilo. Glejva v prihodnost!"

"Torej si se vrnil skesan na očeta dom?"

Jurij Krajski je imel navado, začeti vselej z besedico "torej". Kristof se je težko prenapojeno, toda vikar Plahuta mu je stal ži vo pred očmi.

"Kakor vidite, sem se", odg. vori s povešenimi očmi.

"Kaj gledaš v tla? Torej poglej mi v oči!"

In Kristof drigne svoje modre oči ter pogleda očeta.

"Kaj torej misliš zdaj?"

"Kar mi ukažete, to bom storil."

Oče se je čutil sinovi ponižnosti ter ni mogel verjeti, da bi se tolikanj prevergel. Povpraša ga tedaj, izkušajoč ga:

"Ali te torej ni tisti Tomaž nagovarjal, da potegni s kmeti zoper svojega očeta?"

"Oče, res je, da me je gostoljubno sprejel, a zameril mi ne boste, ker se nisem vedel drugam obrniti."

"Aha! Za očeta dom torej nisi vedel? Pa kaj ti je natvezel?"

"Pritoževal se je, da se kmetom krivica godi."

"No, no, stare čenče. Torej ali jaz že pokažem, kdo je zakonni gradnik, kdo je gospodar in kdo podložnik. Le pojdi ga gledat: sedaj je v ječi modri Tomaž! In če izvem o tebi, da se boš še kaj pešal z mojimi podložniki, čaka te taista usoda!"

"Ne zamerite, oče! Ali Tomaž Klander je svoboden kmet in vam utegne še na pot hoditi, da ste ga zapli. Svetoval bi vam, da ga takoj izpustite ter mu naložite le de-

Severova zdravila vzdržujejo zdravje v družinah.

Izborno mazilo.

Ako vas tare revmatizem, protin in nevralgija, potrebujete posebno mazilo, katerim se mažete zunanje. To zdravilo rabite morda še takoj: poskusite ga in se boste prepričali o njegovi izbornosti. Ni vam treba odlašati. Vzemite

Severa's Gothard Oil

(Severova Gothardska olja, katero ne potrebuje nikakega posebnega priporočila. To zdravilo se samo priporoča kot najboljši liniment za take bolezni. Izborno zdravilo, ako imate okorele mišice in sklepe, kake poškodbe, in vsakokratne druge bolezni na telesu. Vzemite ga, kadarkoli je vam treba kakoga mazilnega krepliva. Prodaja se v vseh lekarnah. Cena 80 in 60c.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

Naslednji dan je prišel Luden dorff veliko ofenzivo.

Nemška vojska v pasti.

London, Anglija, 28. novembra. Vojni poročevalci angleškega brez žičnega prezojava v glavnem stanu v Franciji pravi, da je maršal Koch tedaj, ko so prišli nemški delegati, da zaprosijo za premirje, dobro vedel, da bi se morala cela nemška vojska v najmanj desetih dneh, podati svojim nasprotnikom, kar bi pomenilo največjo zmago vseh časov.

Maršal pa je iz lastnega nagiba resigniral na to veliko zmago, piše poročevalci, "kajti nadaljevanje vojne bi stalo še mnogo francoskih in angleških življenj in ni hotel imeti na svoji vesti niti enega življenja, ki je bilo enkrat v njegovi moči, da je sklenil mir na zmagovitih pogojih."

Polica za 12-letnim dečkom na vlaku.

Na ogrski obmejni postaji Slattini je ogrski obmejni policaj prijel 12-letnega dečka z Dunaja, ki je imel krompir v nahrbtniku. Deček je tekel od vagona do vagona, policaj za njim, deček je pri skoku z vagona na vagon padel z vlaka, ki ga je povozil. Železniški službenici so hoteli policaja ugonobiti, pa je urno zbežal.

Vestno zdravilo dela čudeže.

Trinerjeva zdravila uživajo že 30 let nenavadno zaupanje. — In to čisto po pravici, kajti vestnost izdelovatelja dobiva zaupanje in posplošeno pri kupeih. Zda je bilo potreba nekoliko zvišati cene. — Mi smo se dolgo časa zoperstavljali naraščanju cen vseh potrebščin in razpoložanja, toda novi vojni davki so nas prisilili nekoliko zvišati cene. — Vsa prijatelj Trinerjevih zdravil bo izprevidel, da mora tudi lekarnar plačati več, če smo mi prisiljeni plačati več in da se temu na noben način ni mogoče izogniti. — Toda izvrstna kakovost in pristnost Trinerjevih zdravil bo v polni meri zadostila vsakega odjemalca.

TRINER-JEV ameriški Elixir grenkega vina

Ima valed tega tako izvrstne uspehe, ker povzroča, da izgubi bolezen svoje izvore. Devetdeset odstotkov vseh bolezni ima izvor v želodecu. Trinerjev Ameriški Elixir očisti želodec in odstrani iz črev vse z ostale stvari ter strupene substance, ki so izvor uničujočih bacilov, ter uničujejo redno delovanje črev. V Trinerjevem zdravilu ni nobene kemikalije, pač pa samo izvrstna grenka zdravilna zelišča in rdeče vino. Pri zaprtju, neprebavi, glavobolu, migreni, nervoznosti, splošni oslabelosti ter pri posebnih želodčnih slabostih, pri premeni življenja ženak ali pri majhnarjih in drugih delaveh, ki vdihavajo pline, se bo vsakdo lahko prepričal o učinkovitosti vrednosti tega zdravila.

V vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodre vedno v pravi sedež bolezni in valed tega je pri revmatizmu, nevralgiji, revmatičnih boleznih, okorelosti udov itd. njegova pomoč hitra in uspešna. Nadalje je tudi izvrstno sredstvo proti izvinjenju, nasplosti, oteklina in po vdrgavanju mišice, po kopeli nog odstrani vso utrujenost. V vseh lekarnah.

TRINER-JEV ANTIPURIN je zelo uspešno in pomirjujoče anti-septično sredstvo za splošno notranjo uporabo. Uporablja se za grgljanje, ispiranje ust, ispiranje ran, uljes itd. V vseh lekarnah.

Zadnja najvišja odlikovanja podeljena Trinerjevim zdravilom na mednarodnih razstavah: Zlata Svetinja — San Francisco 1915, Grand Prix — Panama 1916.

JOSEPH TRINER,

Manufacturing Chemist,

1333-1343 SO. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.

Ozdravil svojo KILU.

Jas sem grozno pečil, ko sem pred leti vdignil en valob. Zdravniki so mi rekli, da moram biti operiran ako hočem ozdraviti. Otvoreni mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je predelal v kili in ni imel nobene bolečine, ampak sem bil zdrav. Jaz nisem nikdar za prodajo ali za kakršnokoli nameno, kako se zadobi zdravilo, ki ga nisem nikdar videl, ampak mi niso dajali čisto. Konec sem pa dobil nekaj, kar me je hitro in popolnoma ozdravilo. Vse let je pred

Zadnji rodbine Montberthier

Spisal Jean Rameau. — Za "Glas Naroda" priredil J. T.

23

(Nadaljevanje.)

V istem trenutku je pa gospodična Montberthier zaprla oči in prenehala dihati.

— Nina! — je vzkliknil. — O moj Bog, omedlela je! — je vzkliknil presenečen ter začel buljiti v mladega dekleta. — Omedlela je! — je ponovil. — In nobene hiše ni v bližini! — Kaj naj storim? —

Toda ta neodločnost ni dolgo trajala.

— Vstavite in obrnite kočijo — zapovedal kočijažu.

— Ali ne gremo na postajo?

— Ne, pač pa v grad Montberthier. — Ali veste, kje je?

— Seveda vem.

— Torej hitro! — V kalop!

Mihael bi bil najraje zajokal. Prijel je Ninine roke ter jih začel poljubovati.

Nič več ni mislil, da bi jo odvedel. Sklenil je sam odpotovati v Anglijo ter njo pustiti v domačiji, katero je tako zelo ljubila.

— O Nina! Nina! — je vzkliknil, čuteč, da mu stopajo solze v oči.

Medtem so pridirjali konji v alejo.

Služabnik je prihitel ter odprl kočijo. Izstopil je Mihael rekoč: — Pokličite ljudi! — Kje je gospa Dupin?

In ko je prišla, ji je rekel:

— Gospodična sem pripeljal. — Našel sem jo na obronku gozda blizu ceste. Upam, da ni nič hudega.

Po teh besedah je dvignil Nino iz kočije in jo odnesel v grad. Gospa Dupin je bila silno presenečena in je vzkliknila:

— Za božjo voljo, kaj ji je? — Saj je bila danes jutraj zdrava in je ves dan prepevala. — Morda je zopet duhala dišeče cvetje kakor zadnjič. To je pa res lepa stvar! — In gospoda grofa ni doma! Ana, prinesite mi domačo lekarno.

Deklico so prenesli v prtično sobo, kjer ji je gospa Dupin od pila oprsnik.

— Saj sem si mislila! — je vzkliknila, ko je opazila med obleko cvetje. — Moj Bog, tako nežne gospodične ni na vsem svetu!

Zatem so jo začeli drgniti z kisom. — Ko so se ji pordečila lica, je gospod Valin vzdihnil.

— Kmalo bo boljše, kmalo bo boljše! — je vzkliknila gospa Dupin. — Odprite oči, gospodična Nina! — Le hitro! — Zopet ste bili zelo neprevidni!

Mihael je stopil na stran. — Ali naj ostane tukaj? — Ali se sme pokazati mlademu dekletu? — Če ga opazi, bi najbrže hotela iti z njim. — In v tem slučaju bi posli opazili, da je hotela pobegniti ter bi vedeli vzrok, vsled katerega je omedlela.

— Slednjič se je ojunčila in rekel:

— Gospa Dupin, jaz moram na vsak način odpotovati. Ob sedmih moram biti na postaji. — Zdi se mi, da bo gospodična kmalo boljše. — Pozdravite jo in ji recite, da ji bom v par dneh pisal. — Lahko noč, gospa Dupin!

Odšel je po stopnicah, skočil v voz ter zapovedal kočijažu, naj hitro vozi.

Četrto poglavje.

Ko se je Nina zavedla, je že črna noč pokrivala zemljo. Poleg zofe, kjer je ležala, je gorela svetilka. V sobi sta bila gospa Dupin in hišna. — Ona torej ni bila v prvotni, vozečem se proti Calais? —

Mihael ni bilo poleg nje. — Kako je to mogoče?

Polagoma se je spomnila, da je dolgo časa čakala voza. — Toda kaj se je potem zgodilo? — Pazno je poslušala, a ni slišala Valinovega glasu.

— Kdo me je privedel sem? — je vprašala oskrbnico.

— Gospod Valin — je odgovorila.

— Kja pa je gospod Valin?

— Odpotoval je. — Kam pa?

— Ne vem. — Gospod Valin je samo rekel, da mora biti ob sedmih na postaji.

Nina je bila zelo slaba, toda po teh besedah se je vseeno vzvračala.

— A, tako? — Tako? — Ob sedmih je moral biti na postaji? — je ponovila polglasno. — Te besede je izrekla kot bi jih izrekel otrok, ki ničesar ne misli.

Počasi je obrnila glavo in pogledala na uro. Vedela je, da odhaja ob tem času vlak.

Gospa Dupin je opazila nemir v njenih očeh.

— Gospod Valin vam bo hitro pisal — je rekla takoj, ker je za slutila, da so med njo in gospodom tesnejše zveze kot je prijateljstvo. —

— Pisal mi bo? — Kdo vam je povedal?

— Sam mi je rekel, naj vam posročim.

— Tako?

Gospa Dupin je kmalo izprevidela, da te besede niso pomirile mladega dekleta.

Nina se je začela razburjati. — Torej je res? — Mihael je odpotoval brez nje! — Gozd jo je premagal! — Sedaj že vdruči!

Celo noč ni zatisnila očesa. — Ko se je zdanilo, je začela gledati skozi okno. Gledala je proti Saint-Amandu, odkoder je ponavadi prihajal Mihael.

— Kje ste? — Kdaj bova odpotovala? — Jaz sem zopet zdrava in vas nestršno pričakujem.

Dalje ni pisala, kajti vedela je, da bi pismo ne prišlo v njegove roke.

— Morda je pa vseeno doma? — je premišljevala. — Napisala je par navadnih besed ter prosila oskrbnico, naj nese pismo v Saint-Amand.

Po preteku dobre ure se je oskrbnica vrnila. Seboj je prinesla pismo ravnotako zapечатeno kot je bilo oddano.

— Ali ste dobili gospoda Valina?

— Ne, gospoda Valina ni doma. — Včeraj zvečer je odpotoval.

— Kam pa?

— Tega ne vedo ljudje. — Pravijo, da se je skregal s stricem in da mu je stric pokazal vrata.

Torej ni bilo nobenega dvoma več. — Nina si je zakrila obraz z rokama in bridko zajokala.

Sledili so žalostni dnevi. Žalostni, kakršnih še ni bilo pri Montberthierovih. Nina se je bila kmalo zavedla, toda še dolgo časa zatem ni vedela, ali je sanjala ali je bilo resnica. Misli so ji begale po glavici, toda nikjer niso mogle obstati, nikjer se niso mogle ustanoviti. Semtertja je izpregovorila z gospo Dupin kako besedo, sicer je pa sedela v kakem kotu ali pri oknu in premišljevala.

Bilo ji je tako težko kot tedaj, ko se je spomladati odpravljala. Bila je v strašni negotovosti. Razen gospe Dupin ni smel noben služabnik v njeno sobo.

(Pride še.)

NAZNANILO

Tužnim srcem naznanjamo sorodnikom, prijateljem in znanecem širom Amerike, da nas je za vedno zapustil naš nepozabljeni sin, oziroma brat in svak

JOŽE CVETKOVICH

Ranjki je bil rojen dne 31. oktobra 1885 v vasi Veliki Obrež, okraj Brežice, in v Združenih državah se je nahajal nad 16 let. Bil je vedno zdrav, toda sedanja nalezljiva bolezen influenza in pljučnica mu nista prizanesli, temveč mu pretrgali nit življenja. Ostane naj vsem v dobrem spominu.

Jože Cvetkovich, oče.

Anton Cvetkovich, brat.

Helena Cvetkovich, svakinja.

Anton J. in Helen Frances, nečak in nečakinja.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom društva št. 20 SDFZ v Huntingtonu, Ark., da se vrši seja dne 22. decembra. Ker imamo na tej seji rešiti več važnega, zato je dolžnost članov, da se te seje polnoštevilno vdeležijo. Obenem bo tudi volitev odbora za prihodnje leto. Pri zadnji seji se je sklenilo, kdor se ne vdeležijo te seje, bo suspendiran za mesec januar za bolniško podporo.

S sobratiskim pozdravom

Ivan Morse, tajnik.

NAZNANILO.

Opozarjam člane društva svete Barbare št. 126 SDFZ v Collinwoodu, Ohio, da se gotovo brez izjeme vdeležijo glavne lete seje, ki se vrši dne 8. decembra točno ob 8. uri dopoldne v navadnih prostorih. Na dnevnem redu so prvi volitve odbora za prihodnje leto 1919; drugič vse potrebno ukreniti v prid članstva, ravno tako tudi za one člane, ki se ne vdeležijo niti ene seje skozi celo leto in to brez vsakega vzroka. Kdor se ne vdeležijo glavne seje, se bo natančno po pravih postopkih proti vsakemu, zatorej vas opozarjam preje. Prečitajte si pravila stran 63, točka 4, ter stran 66, točka 3; ako ne vpoštevate gori navedeno, se vam lahko pripetijo neljubi slučajji in to po vaši lastni krivdi. Upam, da se vsi odzovete povabilu in — kot že povedano — točno ob 8. uri dopoldne 8. decembra.

Z bratskim pozdravom

Matth. Petelinkar, tajnik.

(30-11-2-12)

POZOR, JUGOSLOVANI!

Lehalna organizacija Slovenskega Republiškanskega Združenja v Girardu, Ohio, priredi v nedeljo 8. decembra veliki JAVNI SHOD v prostorih Slovenskega Doma. Pričetek točno ob 2. uri popoldne.

Tem potom vabimo vse rojake Slovence, Hrvate in Srbe, da se tega shoda polnoštevilno vdeležijo, na katerem bo protestirali proti italijanskim irredentistom, ki mislijo osvojiti naše ozemlje.

Program je jako zanimiv. Med točkami je točka 9, katera dozvoli kakršnakoli vprašanja, na katera dobe pojasnila od govornikov.

SLUŽBO DOBI

izurjena Slovenka, ki je vajena vzgajati otroke. Jaz imam stalno delo in tudi malo prodajalno. da ne morem vsega sam opravljati. Plača po dogovoru. Pisma pošljite na: Anton Ipavec, Box 123, Broughton, Pa. (30-11-2-12)

Zakaj hočemo Slovenci demokracijo? Ker smo bili od nekdaj demokraciji, ker ne poznamo med seboj plemstva. — To je dokazano v članku "Poglavje o stari slovenski demokraciji", priobčenem v

SLOVENSKO PODPORNKO DRUŠTVO BRATSKA ZVEZA.

Štev. 140. S. N. P. J.

Cenjeni: —

Na zadnji seji smo sklenili prirediti dne 7. decembra t. l. Miklavžev večer in sicer v dvorani sobrata Martina Raucha, 211 Graham Ave., Brooklyn, N. Y.

Zabava se prične ob osmih večer. Vstopnina dvajset centov.

Imeli bomo žrebanje za dobitke, in Miklavž bo obdaril navzoče po zaslugah. Sklenjeno je bilo nadalje, da naj, če le mogoče, prinese vsak član seboj kak dobitke. Vsak član ali članica mora plačati tri tikete, pa če jih proda ali ne. Dolžnost vsakega je, delovati na to, da bomo imeli kolikor mogoče velik obisk. Nikogar naj ne manjka! — Vsak naj privede seboj prijatelje in prijateljice, znanec in znanke. Le na ta način bomo pripomogli k boljšemu uspehu.

Obenem tudi naznanjamo, da se vrši prihodnja seja dne 14. decembra. To bo glavna seja, pri kateri bo izvoljen tudi odbor za bodoče leto. Dolžnost vsakega člana je, vdeleževati se vedno mesečnih sej, posebno pa glavne seje. Pridite in poravnajte mesečne prispevke, da nam bo mogoče redno zaključiti knjige.

Upajoč, da boste vse to vpoštevati ter delovali v korist društva, vas lepo pozdravljam.

Na veselo svidenje dne 7. decembra!

Jošip Zdravik, predsednik.

Anton Štardobar, tajnik.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znanecem žalostno vest, da mi je moja ljubljena žena, oziroma mati

ANGELA INTIHAR, roj. Bečaj, po kratki in mučni boleznici zaspala za vedno dne 16. novembra.

Ranjka je bila doma iz vasi Cajnarje nad Cirknico na Notranjskem. Tukaj zapuša mene žalujočega soproga in eno nedorastlo hčerko ter eno sestro in o četa nekje v državi Michigan, v starem kraju pa enega brata.

Najlepše se zahvaljujem svoji sestri, ki je prišla iz tako daljnega kraja iz Dodson, Md., spremiti jo na zadnji poti: lepa hvala tudi družinam Frank Smith, Frank Repar, Tony Mramor in Joe Lavrič, ko so me tolažili v uri žalosti ter jo spremlili na pokopališče: iskrena hvala tudi Franku Smith in Johnu Bečaj ter svoji sestri za krasne vence.

Ti pa, nepozabljena soproga in mati, počivaj v miru! Dolino solz si zapustila in se preselila v večni raj, prestala si zemeljsko trpljenje in v večno šla si življenje, kjer naj ti večno sočine sije ter mir in pokoj naj ti bo.

Zalujoci ostali:

Alojzij Intihar, soproga.

Angela M. Intihar, hčerka.

Mary Modic, sestra.

Cleveland, O., 27. nov. 1918.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Žalostnim srcem naznanjam sorodnikom, znanecem in prijateljem, da mi je smrt vzela preljubljeno ženo

BARBARO PODBREGAR

v starosti 24 let. Ranjka je bila bolna 3 tedne in je bila v bolnišnici Des Moines, Iowa. Vzrok bolezni je bil porod, ker je dobila hčerko. Umrla je 14. novembra in pokopani smo jo 16. nov. na katoliško pokopališče sv. Ambroža v Des Moines.

Ranjka je bila doma iz fare Vaje, občina Kanderše. Tukaj zapuša mene žalujočega soproga in 3 otroke, najstarejši Frank je star 3 leta in 2 meseca, hčerka Jožefa 20 mesecev, najmlajša hčerka pa 3 tedne; zapustila je tudi očeta in sestro v La Salle, Ill., v stari domovini pa mater, 2 brata in 3 sestre, če so še živi.

Iskreno se zahvaljujem vsem, ki so se sprenili k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujem tistim, ki so ji podelili krasne vence, in sicer: gospej Drobnič iz Dallas, Markunovi družini iz Springhill, očetu iz La Salle, M. Brisarju iz Des Moines in lokalni uniji št. 10 iz Des Moines. Da je bila ranjka zelo priljubljena, se vidi iz tega, ker so jo prišli iz raznih krajev spremiti k večnemu počitku.

Tebi, nepozabljena, naj bo lahka ameriška zemlja! Saj drugega tu na zemlji ni, samo da delavski človek zmerom trpi. Draga žena, ne žaluj, ker te krije zemlja, saj kmalu bo nas vse, ker tega ne ubranimo se.

Zalujoci ostali:

Luka Podbregar, soproga.

Sin in dve hčerki.

Franciška Terdin, sestra.

Frank Koblišek, oče.

Des Moines, Iowa, 18. novembra 1918.

Sedaj: 1312 3rd St., La Salle, Ill.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Naznanjam vsem sorodnikom in znanecem tužno vest, da mi je umrla moja soproga

MARY DEMSHAR, roj. Tauchar, dne 20. novembra po ne dolgi, ampak mučni boleznici. Pogreb se je vršil 21. nov.

Pokojna je bila doma na Malinskem vrhu nad Skofjo Loko. Stara je bila 35 let. Tukaj zapuša mene, 6 malih otrok, 3 orate in več sorodnikov. Spadala je k JSKJ.

Srčno se zahvaljujem vsem, ki so mi stali na strani ter mi pomagali v tem času hude preizkušnje, vsem darovalcem cvetlic, kakor tudi onim, ki so se udeležili pogreba ter spremlili mojo nepozabno soprogo na zadnji poti do hladnega groba. Priporočam jo v blag spomin in pobožno molitev.

Zalujoci ostali:

John Demshar, soproga.

Mary, Alina, Annie in Fanny, hčerke.

John in Charles, sina.

Rock Springs, Wyo., dne 25. novembra 1918.

SLOV. DELAVSKA

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908.

PODPORNA ZVEZA

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Johnstown, Pa.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO, R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 634 Main St., Johnstown, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 634 Main St., Johnstown, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2, Box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVSÉ, 1 Grab St., Numery Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 p. 137th St., Cleveland, Ohio.

FOROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. 1, Bononga, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VERHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.
Glavni urad: 634 Main St., Johnstown, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so uljudno prošni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštne, Expressa, ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslavljajo: Blaž Novak, Title Trust & Quarantee Co. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kak pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

ZENITNA PONUDBA.

Vdovce srednje starosti se želi seznaniti s Slovenko ali Hrvatco, ki bi se prišla pogovoriti. Dobra služba in prostor prav skoro pri postaji. Katera se oglasi, mora biti zanesljiva in zgovorna. Oglasiti se na: Joško Zadesko, 1713 Lorimer St., Denver, Colo.

Sedaj, ko ste zadostili svoji dolžnosti glede četrtga posojila svobode, kupujte vojno-varčevalne znamke.

Rad bi izvedel za svojega sina

FRANKA KAHNE. Pred enim letom je bival v Wenoni, Ill., zdaj pa ne vem nič, kje se nahaja. Prosim cenjene rojake, če kdo ve kaj o njem, da mi naznani njegov naslov, za kar se že vnaprej lepo zahvaljujem, ali naj se pa sam oglasi svojem očetu: Frank Kahne, Box M. Middle Branch, Ohio. (29-11-2-12)

Iščem svoji dve sestrični ANO in BARBO PETROVICH. Slišala sem, da se nahajata nekje v St. Louisu, Mo., in rada bi seznala za naslov; zato prosim one, ki vedo, da ga pošljejo na uredništvo Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (30-11-3-12)

Iščem ANTONA PLUT. Pred petimi leti je bil v Angletonu, Texas, in od tam je šel v Leadville, Colo. Prosim, če kdo ve za sedanjí njegov naslov, da mi blagovoli naznaniti, ali pa če sam bere te vrste, naj se mi ta oči oglasi. — Peter Šraj, Box 454, Angleton, Brazoria Co., Texas. (27-30-11)

NAZNANILO.

Vsem članom društva "Mirni Dom" št. 45 SDFZ v Johnstown, Pa., naznanjam, da se vdeležijo glavne seje v nedeljo 1. decembra, ker imamo rešiti več važnih stvari ter obenem bo volitev odbora za 1919. leto. Člani, ki se ne vdeležijo seje, prispevajo 50¢ v društveno blagajno.

S sobratiskim pozdravom

(27-30-11) Gregor Hreščak.

Dr. LORENZ

EDINI SLOVENSKO GOVOREČI ZDRAVNIK

SPECIJALIST

MOŠKIH BOLEZNI

644 Penn

avenue

Pittsburgh, Pa.

Moja stroka je zdravljenje akutnih in kroničnih bolezni. Jaz sam se zdravim nad 25 let in imam skunje v vseh boleznih in ker imam slovensko, mate vas morem popolnoma razumeti in spoznati vašo bolezen, da vas odpravim in vrnem moč in zdravje. Skol 23 let sam pridobil posebno skunjo pri zdravljenju moških bolezni. Zato se morete popolnoma zanašati na mene, moja stroka je, da vas popolnoma odpravim. Ne odlašajte, ampak pridite kmalu.

Jaz odpravim nestrupljeno kri, masulo in lise po telesu, bolezni v grlu, ispanje las, bolečine v kosteh, stare rane, živčni bolezni, ošablost, bolezni v mehurju, ledicah, jetrah in ledenah, cianozo, revmatizem, katar, slabo kolo, navduho itd.

Uradno ure: v ponedeljkih, sredah in petkih od 9. ure jutraj do 5. popoldne. V točkah, četrtkih in sobotah od 9. ure jutraj